

РЕШЕНИЕ

№ 83

гр. София, 06.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Александрова

Членове: Нели С. Маринова
Господин Ст. Тонев

при участието на секретаря Виктория Ив. Тодорова
като разгледа докладваното от Господин Ст. Тонев Въззивно гражданско дело № 20211100513942 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258-273 от ГПК.

С решение № 20142342 от 18.06.2021 г., постановено по гр. д. № 68347/2019 г. на СРС, 1 13 състав, е прекратено производството по делото в частта по предявения установителен иск по чл. 422 ГПК от „ОТП Ф.Б.“ ЕАД срещу С. Н. Т., с който се иска да се приеме за установено, че С. Т. дължи на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД сумата от 4604,06 евро, представляваща непогасена главница по договор за кредит за текущо потребление от 24.07.2012 г. и Допълнително споразумение към него от 05.11.2013 г., сключен между „Банка ДСК“ ЕАД и И.Д., за която е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от 04.11.2016 г. по гр.д. № 62165/2016 г. по описа на СРС, и е обезсилена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от 04.11.2016 г. по гр.д. № 62165/2016 г. по описа на СРС, както и е отхвърлен предявеният при условията на евентуалност осъдителен иск за осъждане на С. Т. да заплати на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ за сумата от 4604,06 евро, представляваща неизплатена част от предсрочно изискуемата главница по договор за кредит за текущо потребление от 24.07.2012 г. и Допълнително споразумение към него от 05.11.2013 г., сключен между „Банка ДСК“ ЕАД и И.Д., прехвърлено с договор за прехвърляне на вземания от 17.03.2017 г. от „Банка ДСК“ ЕАД на ищеца „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, поради плащане в хода на процеса. С решението съдът се е произнесъл и относно разноските, като е осъдил С. Т. да заплати на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД на основание чл. 78, ал. 1 ГПК разноски по делото в размер на 515,05 лв., както и „ОТП Ф.Б.“ ЕАД да заплати на С. Н. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК разноски по делото в размер на 400 лева.

С Определение от 19.08.2021 г. по гр.д. № 68347/2019 г. по описа на СРС, 113 с-в, първоинстанционният съд е оставил без уважение искането на ответника по чл. 248 ГПК за допълване на решението в частта за разноските. С определениято решението е изменено в частта за разноските, като С. Т. е осъден да заплати на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД сумата от още 515,05 лв. за сторени разноски пред първата инстанция.

Решението е обжалвано от двете страни по спора.

С въззивна жалба ищецът „ОТП Ф.Б.“ ЕАД чрез пълномощник юрк. М. отправя искане за отмяната на първоинстанционното решение и уважаване на установителния иск. Излага се оплакване за неправилност на решението. Твърди се, че при частно правоприемство, основано на договор за цесия, настъпило след издаване на заповед за изпълнение на основание чл. 417, т. 2 ГПК с оглед особено качество на кредитора – банка, цесионерът е легитимиран да предяви иска по чл. 422 ГПК дори и да няма това особено качество. Цитира се практика на ВКС в подкрепа на изложената теза. Сочи се, че от приетото пор делото заключение на вещото лице се установява актуалния размер на задължението към датата на подаване на исковата молба и се иска уважаване на иска изцяло. Претендират се разноски.

Въззиваемата страна – ответникът С. Т. оспорва жалбата с писмен отговор чрез пълномощник адв. Димитрова, с възраженията, че установителният иск по чл. 422 ГПК е недопустим. Излага, че ищецът-цесионер няма качеството на банка -каквото качество е имал заявителя-цедент в заповедното производство по чл. 417 ГПК, като счита, че в тази хипотеза на издадена заповед по чл. 417, т. 2 ГПК- по извлечение от сметка, допустими искове по чл. 422 ГПК може да предяви само банката-заявител и цедент, но не и цесионера който не е банка. Твърди, че не са изпълнени условията на чл. 222 ГПК, поради което не можело да настъпи правоприемство в процеса по чл. 226 ГПК и цесионерът да бъде конституиран като страна на мястото на цедента. Иска потвърждаване на решението в обжалваната от ищеца част. Претендира разноски.

С въззивна жалба ответникът С. Т., чрез процесуалния си представител – адв. И., оспорва като неправилно първоинстанционното решение в частта, с която осъдителният иск срещу Т. е отхвърлен поради плащане в хода на процеса. Излага се, че искът е неоснователен, но на друго основание – поради настъпила преклузия за предявяването му. Твърди се, че интересът на ответника да обжалва решението в тази част произтича от възможността да получи обратно събраните от него суми. Сочи се, че към датата на образуване на исковото производство – 22.08.2019 г., шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 ЗЗД, започнал да тече на 01.08.2016 г., е изтекъл. Сочи се, че събраните от ответника суми в хода на изпълнителното производство не са платени доброволно и се иска искът да бъде отхвърлен не поради плащане в хода на процеса, а поради изначална неоснователност/недопустимост.

С отговор на въззивната жалба на ответника въззиваемото дружество я е оспорило като недопустима поради липса на правен интерес, евентуално – като неоснователна по изложени в отговора съображения. Иска се оставяне на жалбата без разглеждане, а в условията на евентуалност – без уважение. Претендират се разноски.

С частна жалба, подадена от адв. Б. в лично качество и като процесуален представител на ответника, се обжалва Определението от 19.08.2021 г., постановено по реда на чл. 248 ГПК. Излага се, че обжалваният акт е неправилен, постановен в противоречие с материалния и процесуалния закон. Твърди се, че тъй като съдът е обезсилил заповедта за изпълнение поради недопустимост на установителния иск и е прекратил делото в тази част, е следвало да присъди разноските в заповедното производство в полза на адв. Б. за оказаната безплатна правна помощ във фазата на заповедното производство. Иска се отмяна на обжалваното определение и допълване на първоинстанционното решение в частта за разноските.

С частна жалба, подадена от С. Т. чрез адв. И., ответникът обжалва Определението от 19.08.2021 г., постановено по реда на чл. 248 ГПК, в частта с която първоинстанционното решение е изменено и ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от още 515,05 лв. – разноски. Излага се, че неправилно съдът приел, че осъдителният иск е главен, докато всъщност такъв бил установителният. Твърди се, че осъдителният иск е отхвърлен, но съдът неправилно приел, че основанието за това е плащане в хода на процеса, а не, както било в действителност – поради изтекъл преклузивен срок за предявяването му. Сочи се, че към датата на образуване на производството по осъдителният иск е било извършено пълно погасяване на вземанията чрез принудително изпълнение, поради което следва да се приеме, че ответникът не е дал повод за завеждане на делото. Иска се отмяна на обжалваното определение в частта, с която молбата на ищцовото дружество по чл. 248 ГПК е уважена, и оставянето на подадената от „ОТП Ф.Б.“ ЕАД молба без уважение.

С отделни отговори, подадени чрез юрк. М., „ОТП Ф.Б.“ ЕАД е оспорило частните жалби, депозирани от адв. Б. и от ответника С. Т., и е поискало същите да бъдат оставени без уважение.

Софийски градски съд, действащ като въззивна инстанция, като съобрази оплакванията в жалбата съгласно чл. 269 ГПК, намира следното по предмета на въззивното производство:

Първоинстанционното решение е валидно.

По допустимостта на предявените установителни искове по чл. 422 ГПК, въззивният съд намира следното:

Предявените искове по чл. 422 ГПК от цесионера, макар същия да не е банка по смисъла на чл. 2 ЗКИ, са допустими. Настоящият въззивен състав споделя изцяло извода в тази насока, изложен в определение № 501 от 16.12.2020 г. по т. д. № 2275/2020 г., Т. К., II т. о. на ВКС, сочещ, в съответствие с решението по т. 10б от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, че при частно правоприемство по договор за цесия, настъпило в периода след издаване на заповедта за изпълнение до предявяване на иска по чл. 422 ГПК, легитимиран да предяви иска по чл. 422 от ГПК освен цедента, е и цесионерът, ако е спазил срока по чл. 415, ал. 1 /4 понастоящем/ ГПК. Това разрешение е приложимо и в хипотезата на издадена заповед за изпълнение въз основа на извлечение от счетоводни книги, с които се установява вземане на банка, тъй като нито в мотивите, нито в диспозитива на горепосоченото ТР са посочени изключения, свързани с активната процесуалноправна

легитимация на цесионера да установи съществуването на вземането, предмет на издадена в полза на банката /цедент/ заповед за изпълнение по [чл. 417, т. 2 ГПК](#), след като прехвърлянето на вземането е осъществено след издаване на заповедта за изпълнение, но преди завеждане на иска по [чл. 422 ГПК](#). Не може да се приемат като довод за обратното становище разясненията в т. 4г на ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, отнасящи се до хипотезата на настъпило, преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ, частно правоприемство от кредитор, притежаващ особено предвидено в закона качество, в полза на лице, което не притежава такова качество, /възможността цесионерът да е заявител в тази хипотеза би довело до заобикаляне на закона/, но не и до хипотезата на настъпване на такова правоприемство след издаване на заповедта за изпълнение /заповедта е издадена в полза на притежаващия особено качество кредитор и последващото цедиране на вземането не заличава правните последици на издадената заповед за изпълнение/.

При това положение изводът на първоинстанционният съд за недопустимост на установителния иск с правна квалификация чл. 422, вр. чл. 417 ГПК се явява неправилен, поради което частта от обжалваното решение, имаща характера на определение, с която производството по установителния иск е прекратено, а издадената заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК – обезсилена, следва да се отмени и делото да се върне на същия състав на СРС за разглеждане спора по същество.

Недопустимо обаче се явява решението в частта по евентуално предявените осъдителни искове. Константна е практиката на съдилищата, вкл. и на ВКС, че целта на предявяване на осъдителен иск е не само установяване съществуване на претендираното вземане, но и осъждане на ответника и снабдяване на ищеца с изпълнителен лист, като в заповедното производство тази цел е изпълнена. В този смисъл за заявителя, в полза на който е издадена заповед за изпълнение по [чл. 417 ГПК](#) и изпълнителен лист, съществува правен интерес да предяви установителен иск за признаване на вземането, а осъдителен /извън случаите, в които заповедта за изпълнение е обезсилена/ - само за разликата между размера на вземането, предмет на издадената заповед за изпълнение и пълния размер на вземането, при условията на [чл. 210, ал. 1 ГПК](#) или при въвеждане на друго основание, от което произтича вземането, различно от това въз основа на което е издадена заповедта за изпълнение /чрез предявяване на осъдителен иск при условията на евентуалност/. В случая осъдителният иск е предявен на същото основание, а именно вземания по същия договор за кредит, прехвърлени с договор за цесия, за същия размер и период, при което се явява недопустим. Решението по отхвърляне на евентуално предявения осъдителен иск следователно се явява недопустимо и подлежи на обезсилване с прекратяване на производството по тези осъдителни искове, предявени като евентуални.

Поради изложеното решението в частта, с която е отхвърлен евентуалният осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ, следва да се обезсили, а производството по този иск да се прекрати.

С оглед отмяната на първоинстанционното решение в прекратителната му част и обезсилването му в отхвърлителната му част, то следва да се отмени и решението и в частта за разноските, а определенията по чл. 248 ГПК - да се

обезсили, тъй като произнасянето по претенциите за разноси следва да се извърши с крайния съдебен акт.

Воден от горните мотиви, СГС

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 20142342 от 18.06.2021 г., постановено по гр. д. № 68347/2019 г. на СРС, 113 състав, **В ЧАСТТА**, с която е прекратено производството по предявения иск с правно основание чл. 422, вр. чл. 417 ГПК за признаване за установено в отношенията между страните, че С. Н. Т., ЕГН *****, дължи на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, ЕИК 202317122 - в качеството на цесионер по договор с „Банка ДСК“ ЕАД, гр. София, сумата от 4604,06 евро – непогасена главница по Договор за кредит за текущо потребление от 24.07.2012 г. и Допълнително споразумение към него от 05.11.2013 г., сключен между „Банка ДСК“ ЕАД и И.С.Д., за която е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от 04.11.2016 г. по гр. д. №62165/2016 г. по описа на СРС, и е осъдено „ОТП Ф.Б.“ ЕАД да заплати на адв. М.Л.Л. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, вр. чл. 38 ЗА възнаграждение по делото в размер на 400 лева, и С. Н. Т. е осъден да заплати на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД на основание чл. 78, ал. 1 ГПК разноси по делото в размер на 515,05 лева, както и в частта с която издадената заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от 04.11.2016 г. по гр. д. №62165/2016 г. по описа на СРС е обезсилена, и

ВРЪЩА ДЕЛОТО на същия състав на СРС за разглеждане спора по същество.

ОБЕЗСИЛВА на основание чл. 270 ГПК решение № 20142342 от 18.06.2021 г., постановено по гр. д. № 68347/2019 г. на СРС, 113 състав, **В ЧАСТТА**, в която е отхвърлен предявеният при условията на евентуалност осъдителен иск с правна квалификация чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ за осъждане на С. Н. Т. да заплати на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, за сумата от 4604,06 евро, представляваща неизплатена част от предсрочно изискуемата главница по договор за кредит за текущо потребление от 24.07.2012 г. и Допълнително споразумение към него от 05.11.2013 г., сключен между „Банка ДСК“ ЕАД и И.Д., прехвърлено с договор за прехвърляне на вземания от 17.03.2017 г. от „Банка ДСК“ ЕАД на ищеца „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, поради плащане в хода на процеса, и **ПРЕКРАТЯВА** поради недопустимост производството в тази част.

ОБЕЗСИЛВА Определение от 19.08.2021 г. по гр.д. № 68347/2019 г. по описа на СРС, 113 с-в.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____